

PROGRAM, ZASADY I INNE FORMALNOŚCI

PROGRAM

1. Wstęp do psychoterapii

O zasadach formalnych; o tym czym jest, a czym nie jest psychoterapia; o cechach psychoterapeuty; rodzajach psychoterapii; o tym jak wygląda psychoterapia w Polsce i jak znaleźć się w tym szacownym gronie.

2. Psychoanalityczne podstawy psychoterapii

Rzecz o uniwersalnym i cennym (mimo wszystko) wkładzie Freuda do psychoterapii; o świadomości i nieświadomości; o mechanizmach obronnych, szczególnych zjawiskach w psychoterapii oraz o niektórych technikach.

3. Psychoanaliza

Jeszcze o nieświadomości i jej ekspresji w marzeniach sennych oraz o sposobach owych marzeń interpretowania.

4. Terapia behawioralna

O eksperymentach, desensytyzacji, pająkach, tunelach i lataniu samolotem, lękach z tym związanych i niezwyklej roli oddychania.

5. Terapia poznawcza

O błędach w myśleniu i podchwytliwych pytaniach, o przekonaniach, optymizmie i depresji oraz kilka ważnych słów o samobójcach.

6. Terapia Gestalt/terapie humanistyczne

O spotkaniu dwojga ludzi w gabinecie; o figurze i tle oraz o poszerzaniu świadomości.

7. Kontrowersje w psychoterapii

O dziwnych, dziwacznych, a czasem niebezpiecznych pomysłach na pomaganie – czyli egzotyka w psychoterapii.

8. Wybrane problemy etyczne w psychoterapii

O naturze relacji terapeutycznej oraz o tym, co w tej relacji jest właściwe, a co nie bardzo i dlaczego tak właśnie jest.

...oraz mały sprawdzian wiedzy czyli kolokwium.

ZASADY

Cel zajęć

Celem ćwiczeń jest dostarczenie studentom ogólnej wiedzy o psychoterapii - tak, by rozumieli, jak w praktyce wygląda praca psychoterapeutyczna, mieli ogólną orientację w różnicach między podstawowymi podejściami psychoterapeutycznymi (terapię psychoanalityczną, behawioralno-poznawczą, humanistyczno-egzystencjalną, systemową), umieli odróżnić psychoterapię od innych, nieterapeutycznych form pomocy oraz by umieli dostosować odpowiednią terapię do konkretnego zaburzenia/problematyki (pod kątem skuteczności leczenia).

Ponadto na zajęciach studenci poznają specyficzną sytuację psychoterapii w Polsce - tak pod kątem kształtu rynku usług psychoterapeutycznych, jak i możliwości kształcenia się w zawodzie psychoterapeuty.

Zasady zaliczenia

Warunkiem zaliczenia zajęć jest obecność (dopuszczalna nieobecność na jednym z ośmiu spotkaniu) oraz uzyskanie pozytywnej oceny z kolokwium końcowego. W uzasadnionych przypadkach możliwe będzie poprawienie oceny (np. w przypadku nadmierowej, usprawiedliwionej nieobecności) na podstawie pisemnej pracy.

Praca pisemna będzie miała formę opracowania/referatu zgodnie z wytycznymi prowadzącego (załącznik nr 1) dotyczącego wybranej szkoły psychoterapeutycznej. Lista tematów/szkół jest określona przez prowadzącego - kryterium jest reprezentacja danego podejścia w środowisku psychoterapeutów polskich (załącznik nr 2).

załącznik nr 1

Struktura pracy zaliczeniowej

1. Nazwa podejścia
2. Twórcy podejścia/najważniejsi psychoterapeuci (w tym polscy)
3. Nurt (do którego z głównych nurtów można przypisać daną metodę - np. psychodynamiczny, egzystencjalny, systemowy...)
4. Główne założenia/paradygmaty
  - 4.1. teoria osobowości (co twórcy podejścia myślą o człowieku)
  - 4.2. teoria psychopatologii (skąd, ich zdaniem, biorą się jego problemy)
  - 4.3. teoria leczenia (co, ich zdaniem, jest leczące)
5. Specyficzne dla podejścia metody (co człowieka może spotkać w gabinecie)
6. Skuteczność podejścia/specyficzne zastosowania (co wiemy o skuteczności tej metody, w jakich zaburzeniach działa, a w jakich nie)
7. Krytyka metody
8. Organizacje w Polsce reprezentujące podejście
9. Gdzie można się uczyć?
10. Literatura związana z podejściem

załącznik nr 2

Lista tematów prac zaliczeniowych

Psychoterapie klasyczne

1. Terapia psychodynamiczna
2. Psychoterapia Gestalt
3. Psychoterapia behawioralno-poznawcza
4. Psychoterapia egzystencjalna
5. Psychoterapia systemowa
6. Psychoanaliza
7. Praca z procesem
8. Psychoterapia integratywna
9. Psychoterapia ericksonowska

Metody kontrowersyjne

1. Ustawienia systemowe (metoda Berta Hellingera)
2. NLP
3. Rebirthing
4. Terapia konwersyjna (orientacja seksualna)

Konkurencja dla psychoterapii

czyli alternatywne metody pomagania/wspierania rozwoju/leczenia

Zadanie: opisać samodzielnie wybraną metodę (wybór należy uzgodnić z prowadzącym).

załącznik nr 3

Wskazówki dla autora pracy zaliczeniowej

Wszystkie prace zostaną zebrane przez prowadzącego, sprawdzone pod kątem poprawności i wartości merytorycznej, poprawione i uzupełnione, następnie ujednolicone i opublikowane dla wszystkich studentów jako swoisty przewodnik po psychoterapii.

1. Praca powinna być krótka i zwięzła (maksymalnie 3 strony); zagadnienia najlepiej ująć w punktach.
2. Główne założenia należy opisać hasłowo - nie chodzi tu o wyczerpujące opracowanie, tylko o ogólną orientację. Czytelnik zainteresowany konkretną metodą może sobie doczytać (z tego względu warto odsyłać do literatury, stron internetowych).
3. Więcej uwagi należy poświęcić krytyce metody - szczególnie w przypadku metod z kategorii *kontrowersyjne*.
4. Z uwagi na informacyjny charakter opracowania dopuszczalne jest cytowanie rozmaitych źródeł (podręczniki, artykuły, strony internetowe - z wikipedią włącznie, ale pod warunkiem sumiennego sprawdzenia wiarygodności informacji tam zawartych). Opracowanie powinno opierać się przynajmniej na trzech (im więcej, tym lepiej) źródłach.
5. W przypadku korzystania/cytowania z jakiegokolwiek źródła należy w każdym miejscu je podać.
6. Nie podanie źródła cytatu automatycznie dyskwalifikuje pracę jako plagiat (i dyskwalifikuje całkowicie i ostatecznie sprawcę).
7. Bardzo proszę o pisanie pracy w zgodzie ze standardem APA. Proszę nie używać twardych spacji ani żadnych cudownych wynalazków i funkcji Worda z wypunktowaniem i listami numerowanymi włącznie (w przypadku potrzeby wymienienia czegoś w punktach można po prostu napisać 1. albo a.).

SYLLABUS

Literatura wymagana

1. Prochaska, J. O., Norcross, J. C. (2006). *Systemy psychoterapeutyczne. Analiza transteoretyczna*. Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia. Polskie Towarzystwo Psychologiczne.
2. Grzesiuk, L. (2005). *Psychoterapia – teoria. Podręcznik akademicki*. Warszawa: Eneteia.
3. Seligman, M. E. P. (2005). *Co możesz zmienić, a czego nie*. Poznań: Media Rodzina.

Literatura zalecana

1. Yalom, I. (2003). *Dar terapii. List otwarty do nowego pokolenia terapeutów i ich pacjentów*. Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia.